

**Не хвались, ідучи в бій,
а хвались, ідучи з бою.**
(Сценарій свята до 14 жовтня-
Дня захисника України)

Підготував

вчитель фізичної культури

Золотаревський Олександр Леонідович

Тема. Не хвались, ідучи в бій, а хвались, ідучи з бою.

(Сценарій свята до 14 жовтня- Дня захисника України)

Мета: ознайомити учнів з традиціями, звичаями українського козацтва, пробудити почуття відповідальності перед наступним поколінням; виховувати глибоку повагу до козаків, які віддали своє життя в ім'я майбутнього людства, розширити знання учнів про життя, обряди, звичаї козацтва; примножувати традиції нашого народу; розвивати почуття гордості за минуле нашої Батьківщини, прищеплювати любов до неньки – України.

Клас : 7-8

Місце проведення: спортивний зал

Обладнання: плакати козацької тематики, костюми, вишиванки, стіл, стільці, м'ячі, кеглі, обручі, мішки, дощечки, миски, страви (на вибір), прикраси зали.

Тип заходу : конкурсна програма

Перебіг свята

Ведуча 1: Шановні гості і всі присутні у цьому залі. Дозвольте привітати вас із Днем захисника України.

Ведуча 2: День захисника України — свято, що відзначається в Україні 14 жовтня у день святої Покрови Пресвятої Богородиці водночас з Днем Українського козацтва.

Ведуча 1: 2014 року в українському суспільстві в результаті реакції на збройну агресію Росії підсилюються проєвропейські тенденції відмови від радянських символів і свят, зокрема, від Дня захисника Вітчизни.

Ведуча 2: Президент України Петро Порошенко у своєму виступі під час військового параду в Києві 24 серпня 2014 року відзначив: «Україна більше ніколи не відзначатиме це свято за військово-історичним календарем сусідньої країни. Ми будемо шанувати захисників своєї Батьківщини, а не чужої!»

Ведуча 1: Свято встановлено 14 жовтня 2014 указом Президента України Петра Порошенка з метою вшанування мужності та героїзму захисників незалежності і територіальної цілісності України, військових традицій і звитяг Українського народу, сприяння дальшому зміцненню патріотичного духу у суспільстві та на

підтримку ініціативи громадськості. Цим же указом також було скасовано указ Президента України Леоніда Кучми від 1999 р., яким встановлювалося свято — День захисника Вітчизни, що відзначалося щорічно 23 лютого.

Ведучий 2

Сьогодні свято всіх зустрине,

Сьогодні все козацтво тут.

І в цьому залі радість лине,

Козацькі ігри всіх нас ждуть.

Ведучий 1.

Козаки - це сильні люди!

Козаки – безстрашні люди!

Козаки - борці за волю!

За народну щасливу долю!

Ведуча 2. У народі існує багато легенд про випробування прийому в козацьке товариство. Розповідають, що після того, як хлопець перехреститься, його пригощали пекучим від перцю борщем. Новачок мав його з'їсти, запиваючи квартою оковитої. Опісля новачка вели туди, де не – Хортиці, чи в іншому місці на Дніпрі – лежала перекинута між скелями колода : хлопець мав пройти тим «містком», не зірвавшись у воду. Подолавши ці перешкоди, майбутній козак повинен був пропливти певну відстань проти течії в смузі Дніпровських порогів.

Ведуча 1. Але це ще не все. Хлопець повинен був, осідлавши дикого лоша – чолом до хвоста, - без сідла й вуздечки, проскакати полем і повернутися неушкодженим. Якщо хлопець „на дикому лошаку скакав”, то це означало – у козаки годиться.

Ведуча 2. Чи кожен юнак проходив такі випробування, чи народ просто наділив їх богатырською силою, - цього не відомо, достовірно одне : на Січ приймали незалежно від національності, віку та минулого, аби був вільний та нежонатий, говорив козацькою мовою, був православний, знав і приймав порядки та звичаї січового лицарства.

Ведучий 1.

Сьогодні свято, конкурс нині.
Сьогодні в нас козацтво тут.
І в цьому залі радість лине,
Козацькі ігри всіх нас ждуть.

Ведучий 2.

Нумо, хлопці, покажіться!
А ви, друзі, подивіться,
За якого вболівати
Ви прийшли на наше свято?!

(Команди виходять на сцену. Звучить козацький марш. Оплески.)

Ведучий 1.

I курінь «Хортиця»

Девіз: «Козацькому роду нема переводу»
Отаман Для боротьби ми не збирали
Ані рушниць, ані гармат.
Здоров'я й знань понабирали,
Що вистачить для всіх команд.

Ведучий 2.

II курінь «Чайка»

Девіз: «Борітеся – поборете»
Отаман Ми прийшли сюди сьогодні,
Щоб вести запеклий бій.
Тільки, ні, не кулаками,
А в веселій, дружній грі.

Ведучий.1 На вас чекають складні випробування. Сьогодні ви проявите силу, спритність, швидкість, спритність, кмітливість, уважність, витривалість. Судити конкурс будуть журі(представляю журі)

Ведучий 2. Ну що ж, давайте і ми сьогодні постараємося бути як наші славні предки - козаки запорозькі. Жили козаки куренями. Йдучи в бій, кожен курінь

вибирав собі за наказного курінного отаман. Порадьтеся, хлопці, хто буде у вас курінним отаманом. (Вибір отаманів)

Ведучий 1. Хороших хлопців вибрано. Хлопці - отамани, ви маєте дбати про козаків свого куреня. Тому перший конкурс перевірить, у якого отамана сильніша рука. Просимо до столу. Покажіть свою силу, а переможець принесе своїй команді 10 балів.

^ Конкурс «Сильна рука» Змагання між курінними отаманами. **«Сильна рука».**

Виходять отамани, вклоняються присутнім, один одному. Далі ступають один навпроти одного, вітаються і сідають за стіл, ліктями руки ставлять на стіл, хто переважить чью руку. Переможець отримує 10 балів.

Ведучий 2. Конкурс «Бурхливий Дніпро»

Серйозним випробуванням для юнаків був бурхливий Дніпро. Його треба було переплести туди і назад.

Завдання на козацьку витривалість.. Подолати умовну річку по переправі, яку вони самі будують у процесі руху. Для цього командам видається по 2 дощечки розміром приблизно 10x25 см. За сигналом перший учасник кожної команди починає будувати «переправу»: одну дощечку кладе на лінію старту, другу на крок попереду і стає на них ногами, потім третю дощечку розташовує ще трохи попереду і переступає на неї задньою ногою. Дощечку, що звільнилася, піднімає і знову кладе трохи попереду, переступає і т. д., поки не досягне фінішу. Після цього з усіма дощечками повертається бігом назад і передає естафету наступному члену команди.

Ведучий 1. Конкурс «Втеча з полону»

У житті козака було безліч пригод, безліч несподіванок, Бувало й таке, що потрапляв козак у полон. Що тоді робити, треба ж якось вибиратися?

Завдання на козацьку винахідливість. Стрибки в мішках із перешкодами. Учасники свята шикуються на лінії старту. Після сигналу перший член команди залазить у мішок по пояс і стрибками рухається до фінішу і назад, де передає мішок наступному учаснику. Виграє команда, яка першою виконала поставлене завдання всім складом.

Ведучий 2. З давніх-давен в Україні козаки славились силою, спритністю, мали гостре око, розумні голови. Ось ми зараз і побачимо, а чи могли б сучасні юнаки претендувати на високе звання – козаки. **Вікторина.**

1. Як називається зачіска козака? (оселедець)
2. Як називалось місце, де жили козаки? (курінь)
3. Яка їжа була в козаків найулюбленішою? (каша)
4. Як називався козацький ватажок? (отаман, кошовий)
5. Назвіть найвідомішого гетьмана України. (Богдан Хмельницький)
6. Як називався козацький човен? (чайка)

Ведучий 1. Кінь для козака - вірний товариш.

Тому наступне змагання «**Стрибки на «конях»**». Сідаєте на коня (м'яч між ніг), стрибаєте до «сторожової вежі» і назад. Чий козак швидше повернеться, той курінь отримує 5 балів

Ведучий 2. Змагання називається «**Хто швидше з'їсть яблуко, підвішене на нитці**». З кожної команди по одному учаснику повинні якнайшвидше з'їсти яблуко підвішене на нитці. Перемагає найшвидший. Хто першим впорається, той отримує 5 балів.

Ведучий 1. А козаки справді уміли веселитися! Для благородного двобою побутував танець під назвою «козак». Це був імпровізаційний танець – один чоловік приймав виклик іншого, і вони починали «вистрибувати», «робити вихиляси», «витинати голубці», «забивати гопака» та «сідати гайдука» – хто кого перетанцює. **Ведучий 2.** Тому наступний конкурс «**Затанцюємо гопак**»

За сигналом ведучого учасники по черзі долають позначену дистанцію, стрибаючи навприсядки, як жаби. Для добре підготовлених фізично команд можна ускладнити процес: для цього зворотній шлях до старту «жаби» повинні долати задом наперед. За цей конкурс команда отримає 5 балів.

Ведучий 1. Конкурс «Сірниковий» Слово «козак» означає вільний, тому команді завдання викласти з сірників слово козак. Хто швидше це зробить, той отримає 5 балів.

Ведучий 2. Козаки мали бути сильними, щоб протистояти ворогам, а тому наступний конкурс **«Надування кульок»**. Виграє та команда, яка швидше надує найбільшу кульку. За це вона отримує 5 балів.

Ведучий 1. Наступне наше змагання «Бій півнів». По одному козаку від куреня. На підлозі накреслене коло. Стрибаючи на одній нозі, потрібно випхати один одного за коло.

Ведучий.2. Конкурс **«Урятувати пораненого товариша»**. Ці змагання потребують від учасників спритності, сили та злагоджених дій. Ви добре пам'ятаєте козацьке прислів'я «Сам помирай, а товариша виручай». Тому наступний конкурс називається «Урятувати пораненого товариша».

(Двоє хлопців кожного куреня складають руки, роблячи «стілець». На нього сідає третій хлопець. За сигналом учасники змагань повинні переносити товариша до визначеного місця (дистанція у 10-15м), залишити його і повернутися назад всі разом. Виграє курень, який швидше перенесе «поранених».

Конкурс.1. **«Передай м'яч»** *Першим учасникам кожної колони вручається по м'ячу, який після сигналу ведучого вони передають назад заздалегідь обумовленим способом (наприклад, на витягнутих вгору руках над головою або знизу між розставленими ногами). Коли м'яч потрапляє в руки учасника, який замикає колону, він біжить на початок строю і знову передає м'яч назад. Перемагає команда, в якій швидше за всіх повернеться на початок строю перший учасник.*

Ведучий 2.. Затяжні військові походи виснажували козаків. Стомлені, вони поверталися в Січ, у свої затишні курені. Там їх чекала свіжозварена каша

Ведучий 1. Де там козацька каша ? Ще не пригоріла?

Дівчина . Та ніби ні, але трохи води потрібно долити.

Ведучий 2. Козаки, принесемо води? Отже, який курінь швидше і більше наносить води ложкою. Раз, два, три - почали! (Підсумки змагань)

Ведучий 1. Ой, які ж обережні, витривалі, сміливі, спритні, винахідливі наші козачки. Ви, мабуть, вже й зголодніли. Чи знаєте, які страви любили їсти справжні козаки?

Про це вам розкажуть наші дівчатка.

Дівчинка 1.

Ось півмісяці у мисці,
А над ними в'ється дим,
Бо гарячі - масло тане...
Чи ж ви знаєте, що це?
Це – вареники в сметані,
Найсмачніші над усе!
З сиром ось жовтіють в мисці,
І з картоплею киплять...
Полюбляють українці
За столом поласувать.

Дівчинка 2.

Ось куліш козацький, страва пресмачна,
Як в мисці він, то свято в козака.
Послухайте самі – смакота це, а чи ні?
Киплять свинячі весело реберця,
Промита мірка доброго пшона.
Шкварчить засмажка із цибульки й сала,
Готова скоро страва запашна!

Дівчинка 3.

Візьму роботящих мікробчиків-дріжджів,
Водичку і борошна ціле кіло.
Гарненько усе це змішаю у діжці
І виліплю з тіста пампушки кругленькі,
У пічці спечуться пухкі та біленькі,
Скуштує козак й посміхнеться у вус,
Не може забути пампушечки вкус.

Дівчинка 4.

Ой, смачна вона, духмяна,
Манна, рисова, гречана,
Люблять козаки з пшона,

Це ж бо каша запашна.

Кажуть люди, що без каші,

Хлопці схожі на «кулешу».

Каша сили додає,

І у м'язах тонус є.

Ведучий 2. Кашу зготували, то ж і скоштувати пора!. А тому зараз позмагаємось у конкурсі **«Хто швидше з'їсть кашу»**. Неси- но дівчино кашу!

(дівчина приносить дві миски каші, виходять по одному учаснику від команди)(солодкі пластівці в мисках)

Ведучий 1. . Підведемо підсумки наших змагань . Увага всім учасникам. Слово надається суддям змагань.....

Нагороджується курінь - переможець.....

Ведучий 2.

Хай, добрі люди,

Вам щастя буде!

Хай буде доля

На всі роздолля!

Ведучий 2.

І до того літ багато

На любов і згоду. Хай не буде переводу Козацькому роду!

(Учасники змагань під марш маршовим кроком виходять із зали)